

Kronikk& debatt

OVERHØRT

» USA er ikke et gammelt, tilbageskuende og bittert land, fortåret af historien. USA er fremtiden. Den fortælling tørster både amerikanerne og mange af os andre efter. Og den repræsenterer Kamala Harris, hvis hun formår at løfte den.

Martin Krasnik i Weekendavisen

» Hvor skal vi Si ;D vi mener nå?

Oda Oline Omdal i Aftenposten

» Jeg synes Trump er kul, jeg. Hvorfor er det ingen i norsk presse som forsøker å forstå appellen hans?

Danby Choi i Subjekt

» Danby Choi har tydeligvis ikke lest aviser de siste åtte-ni åra.

Elvind Trædal på Facebook

» Trædal er ikke interessert i å ha en diskusjon. Han skal bare rope og styre.

Espen Teigen på Facebook

» Før hadde ei stakkars røy kun én sippeguri å forholde seg til av gangen. Nå har vi fått en hel samfunnsbevegelse av menn som sitter i offentligheten og griner på sengekanten fordi de ikke får sex.

Victoria Winge til NRK

» Alle er tilsynelatende for at rusavhengige ikke skal være bostedsløse og ha en varig bolig – men ikke ‘in my backyard’.

Christine Meyer i Vårt Land

DELTA I DEBATTEN

Ønsker du å bidra til debatten? Vi har flere flater i avisa for innsendte tekster. debatt@klassekampen.no

Kronikk: Maks 5000 tegn med mellomrom.
Debatt: Maks 3000 tegn med mellomrom.
Replikk/kort innlegg: 1000–2000 tegn.

Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg. Innsenderens epostadresse inkluderes med mindre man reserverer seg mot dette. Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Vi trykker kun innlegg som sendes eksklusivt til oss. Alt som trykkes i papiravis publiseres også på Klassekampen.no.

KRONIKK

En ny uttalelse fra ICJ etterlater ingen tvil om at israelske bosettinger på Vestbredden og Gaza er ulovlige.

Knusende dom over Israels okkupasjon

Den råd-givende uttalselen fra Den internasjonale domstolen i Haag (ICJ) sist fredag var en stor seier for Palestina. Domstolen var bedt om å ta stilling til de folkerettslige sidene av Israels fortsatte okkupasjon av Vestbredden og Gaza siden 1967, altså i over 57 år. Avgjørelsen var entydig og med et overveldende flertall: Okkupasjonen er ulovlig og må avsluttes. Domstolen tok ikke stilling til den pågående krigen i Gaza og heller ikke om Palestina skal anses om en stat. Men uttalselen inneholder en omfattende gjennomgang av de faktiske og rettslige sidene ved okkupasjonen, konsekvensene av de israelske folkerettsbruddene for behandlingen i FN og hvordan statene skal forholde seg til okkupasjonen.

Domstolen slår fast at en okkupasjon skal være midlertidig, ikke permanent. Dessuten skal ressursene på det okkuperte området utnyttes til den lokale befolkningens beste, og lovgivningen i området respekteres. Israel bryter alle disse kravene. De israelske bosettingene på Vestbredden er ulovlige. Men disse bosettingene inngår i et mer omfattende mønster hvor den palestinske befolkningen fordrives, landområder konfiskeres, boliger rives og hvor det bygges infrastruktur, blant annet et omfattende veinett forbeholdt israelerne, som i praksis innebærer en faktisk annekasjon av de okkuperte områdene.

Domstolen konstaterer at det okkuperte området er rikt på naturressurser, men at disse ressurs-

sene utnyttes til fordel for Israel, på bekostning av palestinerne. Lokalbefolkningen får ikke tilstrekkelig adgang til vannressursene og må

i stedet kjøpe vann fra Israel, til en høy pris. Bosetternes vold mot palestinerne blir ikke tilstrekkelig etterforsket og straffet, og de isra-

VEST FOR FOLKERETTEN: En palestinsk demonstrant passerer israelske tropper under ekspropriering av landsbyen Kfar Qaddum på Vestbredden. FOTO: JAAFAF ASHTIYEH, AP/NTB

elske sikkerhetsstyrkene går fram med unødig brutalitet. Domstolen går også inn på om diskrimineringen av palestinerne er så omfattende at den bør anses som apartheid. Den tar ikke endelig stilling til dette, men slår fast at Israel bryter rasediskrimineringskonvensjonens artikkel tre om forbud mot en politikk basert på raseskilte og apartheid.

Dette innebærer at den israelske politikken innebærer omfattende brudd på de pliktene en okkupasjonsmakt har etter folkeretten. Men ikke nok med det. Domstolen kommer til at disse bruddene samlet sett innebærer at Israel har misbrukt sin stilling som okkupant og fører en politikk som innebærer en ulovlig annekasjon av de okkuperte områdene, i strid med kravet om at en okkupasjon skal være midlertidig. Derfor må okkupasjonen avvikes så snart som mulig. Israel kan ikke påberope seg sikkerhetshensyn for å utsette tilbaketrekkingen.

Avviklingen kan heller ikke gjøres betinget av en forhandlet løsning. Okkupasjonen må kort og godt opphøre. Det er også viktig at Israel pålegges å erstatte de skadene som er voldt – det er altså ikke giverlandene som er ansvarlig for å bote på de skadene okkupasjonen har voldt.

Domstolens avgjørelse er råd-givende og ikke en rettslige bindende dom. Men avgjørelsens klarhet og det omfattende flertallet i dom-

stolen – inkludert dommere fra Europa og USA – gjør at uttalselen har betydelig vekt. Mens domstolen har avgitt sin uttalelse på grunnlag av folkeretten, kan det spørres om avgjørelsen vil styrke palestineres rettigheter politisk. Det kan vises til domstolens tidligere uttalelser om Sør-Afrikas ulovlige styre i Namibia og Storbritannias fortsatte kolonisering av øygruppa Chagos – hvor uttalselsene bidro positivt til den politiske utviklingen mot selvstyre.

Domstolen fastslår at FNs generalforsamling og Sikkerhetsrådet har til oppgave å bestemme hvordan

opphevet av okkupasjonen skal skje i praksis. Uttalselen innebærer at Israel og landets støtte-spillere ikke lenger kan bruke hensynet til Israels sikkerhet og behovet for en forhandlingsløsning som rettslige argumenter for å utsette tilbaketrekkingen av militærstyrkene og avviklingen av de ulovlige bosettingene.

Avgjørelsen krever også at medlemslandene har en plikt til å hindre handel og investeringer som støtter oppunder okkupasjonen.

Dette betyr at alle stater – inkludert Norge – må gå gjennom de økonomiske forbindelsene til Israel, for å sikre at domstolens krav overholdes.

Geir Ulfstein

Prof. emeritus i folkerett, UiO
geir.ulfstein@jus.uio.no

EU/EØS

Trylletriks fra Smedshaug

■ I Klassekampen 11. juli skriver Christian Anton Smedshaug at min hyllest av EØS-utredningen må ses på som mine egne betraktninger. Gjerne det, men også Utenriksministeren hadde positive betraktninger da han under overrekkelsen sa: «EØS-avtalen har tennt Noreg godt i 30 år. Utgreiinga viser tydeleg at EØS-avtalen gir Noreg, norsk næringsliv og norske borgarar fordelar som andre og mindre forpliktande avtalar ikkje vil gi.» Smedshaug sier videre at utredningen ikke har konklusjoner, bare anbefalinger. Ikke alltid så lett å vite forskjellen, men i alle fall kryr utredningen av slike anbefalinger og stort sett alle sier «mer EU, mer EØS». Bare for å trekke frem en anbefaling: «EU og EØS bør utgjøre en langt større dal av pensumet i ungdomsskolen og på videregående skole.» En meget viktig anbefaling som jeg har snakket

positivt om lenge. Smedshaug sier så at jeg prøver å bagatellisere det han sier om demokrati. Det gjør jeg ikke. Jeg mener Smedshaug beskrivelse er helt riktig når han i dissensens sin sier at Norges valg av EØS-medlemskap fremfor EU-medlemskap er et vedvarende politisk valg som innebærer at Norge ikke vil ha stemmerett. Det er begrunnelsen hans for å ikke ville ha stemmerett jeg mener er feil. Han mener 1) at dette er en grei løsning fordi den innflytelse vi hadde fått ville vært minimal på grunn av folketallet og 2) verdien av den selvstendighet vi får på andre områder oppveier ved at vi kan ha egne regler på områder som fisk, valuta, jord, toll og utenrikspolitikk.

Til første punkt: Det går ikke an å trekke en kanin ut av hatten og si vi ikke får innflytelse fordi vi bare er 5,6 millioner innbyggere. ■ I tillegg kommer den uformelle påvirkningen. Stikkord her kan være evne til å samarbeide, at vi er en rik nasjon, har mye råstoff, godt nordisk samarbeid, deltakelse i partigrupper og mer. Vi kan faktisk få ganske stor innflytelse. Av alle lover EU vedtar, gjøres 90 prosent gjeldende i Norge. I lengden kan vi ikke frasi oss muligheten til å påvirke disse, når medlemskap er et alternativ. Til punkt to: Verdien av å ha holdt noen områder utenfor EØS-avtalen er etter hvert blitt liten. Svært mye som ikke er omfattet av EØS-avtalen ville heller ikke vært omfattet av et medlemskap. De områdene som ville være omfattet har vi etter hvert dekket med utvidelser av EØS-avtalen. Jeg registrerer at Smedshaug trekker frem Eurosamarbeidet og oljefon-

positivt om lenge. Som han selv skriver ett annet sted: Vi må gjennomføre en nabo-landssjekk for å se hvordan naboene gjør ting. Når det gjelder euroen kan vi gjøre som sven-skene: La være å tilslutte oss ERM II. Da vil vi ikke tilfredsstille kravet for å bli med i Eurosamarbeidet. Alternativt kan vi gå over til euroen om det skulle være bedre for oss. Medlemskap gir oss flere valg og vi ville sluppet Esa. Som før er det ett område som kan være problematisk. Det er jordbruket og vi må finne løsninger her. Jeg er overbevist om at dersom Smedshaug og hans medarbeidere setter hodene i bløt og syr sammen en jordbruks-politikk som hadde latt seg kombinere med EU-regelverket, så hadde de klart det.

Leif Sande

Sentralstyremedlem i Europabevegelsen
leif@leifsande.no

PALESTINA

Oppfordring til Stortingets venstreside

■ Til tross for at det er godt opplyst at det pågår et folkemord, så tviholder den norske stat på å fortsette sine investeringer i staten Israel.

Det å bidra til at et folkemordet kan pågå, vil i en demokratisk og rettferdig verden gjøre oss som nasjon erstatningspliktig overfor de palestinske ofrene og deres pårørende.

Skal vi komme ut med et snev av verdighet fra situasjonen vi som

stat og folk har satt oss selv i, må vi komme en slik oppgjørsprosess i forkjøpet. Jeg oppfordrer derfor venstresida på Stortinget, straks det åpner igjen, om å fremme forslag om at oljefondet i sin helhet gis til palestinerne, som erstatning for de grusomhetene vi har bidratt til.

Royla Eriksen

Rødt-medlem
royla.eriksen@proton.me